

Wachten op de omslag in de verpakkingindustrie

Supermarktketens zouden innovatie in verpakkingen moeten oppakken

‘De consument kan er niet meer aan ruiken of erin knijpen, maar hij wil wél zien wat hij koopt’

Kunststof neemt in de verpakkingswereld steeds meer de plaats in van traditionele materialen als karton en geperste houtpulp. Vooral de verschuimde variant levert een nieuwe generatie sterke, superlichte verpakkingen op met duidelijke agrologistieke voordelen. De volgende doorbraak is al aangekondigd: kunststof die volledig hernieuwbaar is. Maar zolang de kostprijs hoger is dan die van andere varianten, kijken retailers eerst de kat uit de boom. En de overheid kijkt vooralsnog mee.

Consumenten kiezen steeds meer voor voorverpakte versproducten.

De huidige verpakkingen zijn zwaar, vaak onvoldoende hygiënisch en milieubelastend.

De verpakkingen van de toekomst zijn gemaakt van minerale grondstoffen, maar de regelgeving hiervoor laat op zich wachten.

De trend is overduidelijk: consumenten kiezen in groten getale voor voorverpakte versproducten. Geen wonder dat de verpakkingswereld de laatste jaren grote ontwikkelingen doormaakt. Want een goede verpakking moet lang niet meer alleen het product beschermen, maar ook voldoen aan steeds hogere eisen op het gebied van presentatie en logistieke handling. Daarnaast spelen gewicht en milieubelasting een steeds belangrijkere rol, deels uit motieven die samenhangen met maatschappelijk verantwoord onderne-

men, deels met het oog op de kostprijs. Om die reden is de ‘oervorm’ van de voorverpakking – gemaakt van gebleekt karton of geperste houtpulp – duidelijk op z’n retour.

‘Er is een voortrekkersrol weggelegd voor de grote supermarktketens’

Deze verpakkingen zijn volgens de huidige maatstaven niet alleen te zwaar, maar ook sterk vervuילend in de productie en onvoldoende hygiënisch, omdat ze vocht opnemen en vasthouden. Het enige voordeel is de nogal ambachtelijke uitstraling, waardoor er nog steeds een bescheiden markt voor is.

De kracht van kunststof

Kunststofschalen hebben de markt veroverd. Het gaat daarbij om zogeheten homogene kunststoffen en om varianten die verschuimd zijn. Vooral dit verschuimde polystyreen heeft enorme voordelen: sterk, zeer licht, gering

grondstofverbruik en in een groot aantal vormen en kleuren uit te voeren.

De grote nadruk op de ‘ecologische voetafdruk’ van verpakkingen werkt in het voordeel van producenten van verschuimde verpakkingsopties. Zoals Depron BV uit Limburg. Directeur Siebe Sonnema wijst erop dat de wetgeving uitgaat van het principe: de vervuiler betaalt. “Daarbij geldt het gewicht als de basis van de aanslag. Een kleine verpakker die acht miljoen verpakkingen per jaar verwerkt, kan door het gebruik van verschuimde schalen al gauw 12.000 euro netto per jaar besparen.”

Zien wat je koopt

Samen met Engeland behoort Nederland tot de voorlopers in het gebruik van moderne verpakkingstechnieken. Gedeeltelijk komt dat door de grote exportstroom naar landen waar voedselveiligheid, consumentvriendelijke presentatie en milieubewustzijn een belangrijke rol spelen, zoals Japan. Maar ook het feit dat het gebruik van kunststofschalen en -folie veel groenteproducten duidelijk langer houdbaar maakt, is van invloed. Daardoor blijkt het goedkopere en milieuvriendelijke vervoer per geconditioneerde scheepscontainer steeds vaker een alternatief voor

dure en vervuilende luchtvracht. Waarom stapt 'de markt' dan nog niet massaal over op verschuimd kunststof als grondstof?

'Nederland loopt voorop op het gebied van verpakkings-technieken'

Volgens Rob Nijgh, verpakkingsconsultant en agent voor Depron, heeft dat onder meer te maken met een zeker traditionalisme. "In het bijzonder bij voorgesneden producten blijkt de consument nog heel ouderwets: hij kan er niet meer aan ruiken of erin knijpen, maar hij wil wél zien wat hij koopt. Daarom blijven de zwaardere homogene kunststoffen voorsnog een serieuze concurrent, want die kunnen ook in transparante vorm worden geleverd."

Koudwatervrees

Volgens directeur Sonnema van Depron leeft het thema bovendien nog niet echt bij de consument en heeft de verschuimende industrie in het verleden grote kansen laten liggen om het product te promoten. Hoewel er al lang geen milieubelastende drijfgassen meer worden gebruikt voor de productie van geschuimd kunststof, denken veel mensen nog steeds dat een ouderwetse pulpverpakking milieuvriendelijker is. Nijgh bespeurt bovendien nog veel koudwatervrees bij de grote retailers en verpakkers wat betreft het definitief overstappen op verschuimde verpakkingen. "Bepaalde voedingsmiddelen zitten nu eenmaal sinds jaar en dag in een bepaalde verpakking en dan is de switch naar een ander materiaal of een andere kleur niet snel gemaakt. Men erkent de voordelen maar als puntje bij paaltje komt, wordt er toch eerst naar de concurrent gekeken." Volgens hem zouden vooral de grote supermarktketens wel wat meer een voorttrekkersrol mogen vervullen. Aan de (technische) mogelijkheden ligt het in ieder geval niet, zegt Sonnema. Zo heeft Depron een vinding (Depron Dry®) gedaan die het mogelijk maakt vocht in de verpakking op te nemen die bacterievorming tegengaat. Dat is belangrijk nu steeds meer producten rechtopstaand gepresenteerd worden in de koelkasten. Aan innovatie is in deze branche geen gebrek."

Materiaal van de toekomst

Een nadeel van verschuimd polystyreen is dat het materiaal zich weliswaar schoon

laat verbranden in een vuilverbrandingsoven, maar in reguliere vorm zeer langzaam afbreekt. Depron richt haar aandacht daarom volop op hernieuwbare grondstoffen, oftewel op verpakkingen waarin in het geheel geen minerale grondstoffen meer zijn gebruikt. Het gaat om een kunststofvariant die is gemaakt van polymelkzuur (pla), met grondstoffen uit agrarische nevenstromen zoals melkwei, resten van maiskolven en stro. Pla wordt al toegepast in de verpakkingsindustrie, maar nog niet in verschuimde vorm.

'Aan innovatie is in deze branche geen gebrek'

Op die niche wil Depron zich de komende jaren gaan toeleggen. "We gaan investeren in een compleet nieuwe pla-productielijn die het beste van twee werelden combineert: volledig op basis van natuurlijke grondstoffen en toch met alle voordelen van verschuimde kunststof. Het is wat mij betreft het verpakkingsmateriaal van de toekomst, want het toepassingsgebied voor de producten is gigantisch."

Nu de overheid nog

Pla is onder andere geschikt als verpakkingsmateriaal voor groente, fruit, vlees, vleeswaren, vis en zuivelproducten. Het enige probleem is dat de kostprijs per kilogram hoger ligt dan die van traditionele varianten. Dat zou ten dele gecorrigeerd kunnen worden als de overheid geen verpakkingsbelasting meer zou heffen op deze innovatieve en milieuvriendelijke verpakkingen. Helaas, zegt Sonnema, is dat weer een brug te ver. "De overheid roept voortdurend dat we moeten werken aan dit soort alternatieven, maar laat jammer genoeg na zelf een duit in het zakje te doen door innovaties dan ook fiscaal of anderszins te stimuleren. Ik weet dat in de Verenigde Staten, in milieuopecticht toch niet het meest vooruitstrevende land ter wereld, al wetgeving is die het gebruik van pla voor sommige verpakkingen gewoon voorschrijft. Dat zou de weg zijn die de Nederlandse overheid ook zou moeten volgen, in plaats van af te wachten tot de retailers en verpakkers eindelijk zover zijn."

Meer informatie over innovatief en duurzaam verpakken

Kijk op www.depron.nl en www.thegreenery.nl

The Greenery: wachten op de omslag

The Greenery is een internationaal opererend groente-, fruit- en paddestoelenconcern dat aan supermarkten, groothandel, catering en industrie levert. Het bedrijf is al in een vroeg stadium met producenten –waaronder Depron– in contact getreden om over de mogelijkheden van voornamelijk hernieuwbare verpakkingen te spreken. Ook is het bedrijf met afnemers aan tafel gaan zitten. Eén afnemer laat het volledige tomatensegment nu in hernieuwbare verpakkingsmaterialen verpakken met pla als belangrijkste grondstof. "De intentie was dat te gaan uitbreiden naar het volledige groenteassortiment", zegt Arno Koot, manager Fust en Verpakking bij The Greenery. "Maar daar is enige stagnatie opgetreden. Deels komt dat door de meerkosten die deze verpakkingsvormen met zich meebrengen. Op zich zijn wij bereid een deel van die meerkosten voor onze rekening te nemen als dat kan leiden tot een ommezwaai van traditionele verpakkingen naar hernieuwbare verpakkingen. Maar ook de afnemer zal wat water bij de wijn moeten doen."

Koot verwacht dat het groeiende bewustzijn bij de consument uiteindelijk de doorslag zal geven en dat retailers massaal overstag gaan. "De vraag is alleen wanneer dat gaat gebeuren. Mijn indruk is dat de hele keten volledig op de hoogte is van deze ontwikkelingen en dat iedereen klaar is om over te schakelen. Als het een budgetneutrale operatie was, was het allang gebeurd. Maar nu is het wachten op het eerste schaap dat de dam echt durft over te steken."